

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
факультет інформатики, математики та економіки
кафедра соціології

Назва курсу	Організація роботи соціологічної служби
Викладачі	Афанасьєва Людмила Василівна
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=6nQVO6YAAAAJ
Контактний тел.	+380501988760
Е-mail:	lyudmila.csr@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612 petrovskaya79@ukr.net
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щосереди, згідно графіку роботи кафедри соціології - обговорення питань для самопідготовки та презентацій. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна “Організація роботи соціологічної служби” є важливим спеціально орієнтованим предметом для студентів, які вивчають соціологію як напрям професійної діяльності. Особливість курсу полягає в тому, що він безпосередньо сприяє розвитку спеціальної професійної підготовки, формуванню та вдосконаленню певних фахових умінь і навичок у студентів-соціологів — майбутніх працівників соціологічних служб, науково-дослідних центрів та організацій. Предмет вивчення: сутність і роль соціологічної служби; функції, завдання й типологізація соціологічних служб; особливості структури соціологічних служб; посадові інструкції та функціональні обов’язки працівників соціологічної служби; формування кадрового потенціалу; порядок складання, ведення, зберігання регламентної документації проведення соціологічного дослідження; участь у тендерних процедурах на проведення НДР; загальні вимоги до дослідницької та процедурної документації; процесуальні засади реалізації соціологічного дослідження.

2. Мета та завдання курсу

Мета: забезпечення сучасної соціологічної освіти студентів, формування у них необхідних знань і вмінь для організації роботи соціологічної служби.

Завдання: надання знань щодо концептуальних та організаційно-методичних засад діяльності сучасних соціологічних служб; ознайомлення з ринком соціологічних служб України; розкриття сутності іміджу соціологічної служби та її рекламної діяльності; надання знань щодо особливостей діяльності соціологічних служб на підприємстві, методики підготовки та координації роботи фахівців, які залучаються до процесу організації та проведення соціологічних досліджень; формування навичок щодо оформлення документації соціологічного дослідження; систематизація знань щодо оцінки якості соціологічного дослідження.

3. Формат курсу

Очний (offline) у вигляді лекційних, практичних занять та самостійної роботи.

Змішаний (blended) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького.

4. Результати навчання - Спеціальні компетентності, які здобуває студент в процесі вивчення дисципліни:

РН 7 Вміти застосовувати методи обґрунтування стратегічних управлінських рішень.

РН 8 Застосовувати знання з маркетингу, стратегічного управління кадрами для розробки стратегій організації та її реалізації.

РН 11 Розуміти переваги й обмеження принципу «свободи від оцінок» у соціології в порівнянні з ангажованою та публічною соціологією.

ЗК 18.Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 21.Здатністьдіятисоціальноповідально.

ЗК28.Здатність дотримуватися безпечних умов діяльності дослідницької групи на підставі аналізу певної нормативної документації, керуючись чинним законодавством з питань охорони праці

ФК 12. Здатність оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	90
Кількість кредитів	6

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2019, 2020	7	054 Соціологія	Бакалавр Четвертий рік навчання	вибірковий

7.Пререквізити – щоб приступити до вивчення дисципліни студент повинен прослухати курси: вступ до спеціальності, логіка наукового дослідження, програмування соціологічних досліджень, методи збору соціологічної інформації, методологія соціологічних досліджень, математичні методи в соціології, методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Технічне та мультимедійне обладнання, підручники, посібники, довідники, методичні матеріали до семінарських занять та самостійної роботи. Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсів.

9. Політика курсу

Політика академічної поведінки та етики:

- Відвідування лекційних занять і опрацювання їх матеріалів;
- Виконання завдань семінарських занять і питань самостійної роботи;
- Виконання контрольних-модульних завдань.

10. Схема курсу (загальна)

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) / формат	Література, Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
Тиж. 1-2 24. год.	Блок 1. Загальна структура соціологічної служби. Тема 1: Організаційні моделі соціологічної служби. 1. Соціологічна служба як організація. 2. Види соціологічних служб. 3. Напрямки діяльності соціологічної служби. 4. Структура соціологічної служби. 5. Функції підрозділів соціологічної служби. 6. Стандарти діяльності соціологічної служби. 7. Основні споживачі соціологічної інформації.	Лекція (4 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (16 год.)	2, 4, 15 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	перший періодичний контроль
Тиж. 3-4. 24 год.	Тема 2. Соціологічна служба в умовах конкуренції. 1. Імідж соціологічної служби. 2. Основні напрямки рекламної діяльності соціологічної служби. 3. Інформаційна безпека в роботі соціологічної служби. 4. Основні соціологічні служби України.	Лекція (4 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (16 год.)	2, 4, 15 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	перший періодичний контроль

Тиж.5 -6. 24 год.	Тема 3. Створення та особливості діяльності соціологічної служби на підприємстві 1.Юридичні основи створення соціологічної служби. 2.Особливості діяльності соціологічної служби підприємства. 3.Специфіка роботи соціолога на підприємстві. 4.Оцінювання працівників при прийомі на роботу. 5.Атестація соціологів.	Лекція (4 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (16 год.)	2, 4, 14, 1, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	перший періодичний контроль
Тиж. 7-8 18 год.	БЛОК II Управління процесом соціологічного дослідження Тема 4. Організація та проведення дослідження. 1.Етапи соціологічного дослідження. 2.Основні учасники процесу соціологічного дослідження 3.Звіт соціологічного дослідження, його структура.	Лекція (4 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (10 год.)	1, 2, 3, 4, 6, 8, 17, 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	перший періодичний контроль
Тиж. 9-10 14 год.	Тема 5. Оформлення документації соціологічного дослідження. 1.Оформлення документації, що супроводжує дослідження. 2.Документація в діяльності соціологічної служби: загальні вимоги до дослідницької та процедурної документації. 3.Бріф-замовлення соціологічного дослідження. 4.Основи ділового листування із	Лекція (4 год.) <i>F2F</i> Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i> Самостійна робота (6 год.)	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 13, 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	другий періодичний контроль

	<p>замовниками.</p> <p>5.Взаємодія соціологічної служби із засобами масової інформації, основні проблеми.</p> <p>6.Вимоги до ділових листів.</p>				
Тиж. 11-14 год.	<p>Тема 6. Документація як організаційний чинник діяльності соціологічних служб.</p> <p>1.Підсумкові документи за результатами соціологічного дослідження: інформація про дослідження, інформаційна записка, аналітична записка чи звіт про науково-практичну роботу. 2.Доповідь, лекція, наукова стаття, тези.</p> <p>3.Методичне та інформаційне забезпечення соціологічних досліджень.</p>	<p>Лекція (4 год.) <i>F2F</i></p> <p>Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i></p> <p>Самостійна робота (6 год.)</p>	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1</p> <p>Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2</p> <p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3</p>	другий періодичний контроль
Тиж. 13-14 18 год.	<p>Тема 7. Оцінка якості соціологічного дослідження.</p> <p>1.Характеристика якості соціологічної інформації.</p> <p>2.Помилки у соціологічних дослідженнях.</p> <p>3.Організація обробки даних.</p> <p>4.Звітність як чинник управління процесом соціологічного дослідження: поточна та підсумкова звітність.</p> <p>5.Закон України «Про авторське право і суміжні права».</p>	<p>Лекція (4 год.) <i>F2F</i></p> <p>Семінарське заняття (4 год.) <i>F2F</i></p> <p>Самостійна робота (10 год.)</p>	1, 2, 3, 4, 9, 10, 16, 1, 2, 5, 21	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1</p> <p>Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2</p> <p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3</p>	другий періодичний контроль
Тиж. 1 5 14 год.	<p>Тема 8. Аудит якості соціологічного дослідження.</p> <p>1.Соціальний аудит як тип сучасного суспільного контролю.</p> <p>2.Планування аудиту.</p>	<p>Лекція (2 год.) <i>F2F</i></p> <p>Семінарське заняття (2 год.) <i>F2F</i></p>	2, 3, 4, 9, 10, 16, 1, 2, 3, 4, 5	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-1</p> <p>Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-2</p>	другий періодичний контроль

		Самостійна робота (10 год.)		w.php?id=3612#section-2 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=3612#section-3	
--	--	--------------------------------	--	---	--

11. Система оцінювання та вимоги

Методи контролю результатів навчання: поточний контроль здійснюється у формі усних відповідей на семінарських заняттях; бліц-опитувань; тестових завдань; виконання творчих завдань; розв'язування ситуаційних задач. Підсумковий контроль – у формі іспиту.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на ОПП Соціологія базується на «Положенні про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (протокол від 20.09.2019 р. № 3) і «Положенні про бально-накопичувальну систему оцінювання навчальних досягнень» (від 28.11.2017 р., протокол №7), що затверджені Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (усні відповіді, тестові завдання, перевірка практичних завдань, самостійної роботи), періодичним контролем по тестах або контрольних робіт за матеріалами двох блоків. За результатами суми балів поточного оцінювання та двох періодичних контрольних робіт (ПКР) виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів

здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Критерії оцінювання форма контролю – екзамен.

Підсумковим контролем є екзамен (проводиться відповідно розкладу), на його складання надається 100 балів за відповіді на теоретичні питання (3 питання по 30 балів) і відповідей на тестові завдання (або задач, завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна відповідь на практичному занятті	1-2 бали – за відповідь з принциповими помилками, що свідчать про нерозуміння студентом сутності питання, 3 бали – за відповідь з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не перешкоджають подальшому навчанню, 4 - за відповідь із незначними помилками, 5 – за повну відповідь, логічно виважену, правильну за змістом
Індивідуальне опитування, доповіді, презентації	1-2 бали – за доповідь, що не розкриває змісту теми і містить суттєві помилки, 3 бали – за доповідь, що частково розкриває зміст теми з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання, 4-5 балів – за достатньо повне розкриття змісту теми.
Компетентнісно-орієнтовані завдання	1-2 бали – за виконання завдань із суттєвими помилками, 3 бали – за виконання завдань з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання 4 бали – за достатньо повне виконання завдань із незначними помилками, 5 балів – за повне виконання завдань без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького	Оцінка за національною шкалою	
A	90-100	відмінно	Студент виявляє всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, здатний використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища й факти. Мова логічно обґрунтована і граматично правильна
B	82-89	добре	Студент виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення та висновки, правильно виконує навчальні завдання, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Відповіді досить повні, логічні, з елементами самостійності, але містять деякі неточності
C	74-81		
D	64-73	задовільно	Студент виявляє наявність знань лише основного матеріалу, відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач
E	60-63		
FX	0-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

11. Рекомендована література

Основна

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Консультант-рецензент Володимир Паніотто. К.: Дух і Літера, 2015. – 380с.
2. Калашнікова Л. В. Організація діяльності соціологічних служб : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Людмила Володимирівна Калашнікова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 192 с.
3. Методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації / За заг. редакцією Афанасьевої Л.В., Букреевої І.В., Глинської Л.Ф., Орлова А.В. – Мелітополь: вид. дім Мелітопольської міської типографії, 2008. – 308 с.
4. Монастирський Г. Л. Теорія організації : підруч. / Г. Л. Монастирський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 288 с
5. Радаев В.В. Как организовать и представить исследовательский проект: 75 простых правил. – М.: ГУ-ВШЭ. ИНФРО-М, 2001.
6. Шморгун Л.Г. Менеджмент організацій: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Шморгун Л.Г. — К., 2010. — 452 с

Додаткова

7. Бабосов Е.М. Прикладная социология: Учебн. пособие. – Мн.: «Тетра Система», 2001. – 496с.
8. Бекетова О.Н. Бизнес-планирование. Конспект лекций // https://www.e-reading.club/bookreader.php/99003/Beketova_-_Biznes-planirovanie_konspekt_lekciii.html
9. Бутенко И.А. Какого обращения заслуживают социологические данные? // Социологические исследования. – 2002. – №1. – С.122-130.
10. Горшков М., Шереги Ф. Прикладная социология: Учебное пособие для вузов. – М.: Центр социального прогнозирования, 2003. – С.178-232.
11. Дворецкая Г. В. Социология. Учебное пособие / К.: КНЭУ, 2002. - 472 с. – С.347-355
12. Договоры: образцы документов, комментарии, практика разрешения споров / Под ред. М.Ю. Тихомирова. – М., 2000. – С. 3-13; 147-152.
13. Закон України «Про авторське право і суміжні права».
14. Ельмеев В. Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. — 2-е изд., испр. и доп. — СПб.: Издательство С.-Петербургского государственного университета, 1999.
15. Панина Н.В. Избранные труды по социологии: в трех томах. – Том 1. Вопросы теории, методологии, технологии социологического

исследования и профессиональной этики / Сост., ред., вступ. Статья Е.И. Головахи. – К.: Факт, 2008. – 472 с.; илл.

16. Паниотто В.И. Качество социологической информации. – Киев, 1986. – 206 с.
17. Пригожин А.И. Деловая культура: сравнительный анализ // Социологические исследования. – 1995. - № 9. – С.74-80.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Архів журналу. Соціологія: Теорія, методи, маркетинг. | Інститут соціології НАН України <http://stmm.in.ua/archive/>
2. Бекешкіна І.Е. Підготовка підсумкових документів за результатами соціологічних досліджень. http://i-soc.com.ua/school/Bekeshina_sociolog_documents.pdf
3. Бекетова О.Н. Бизнес-планирование. Конспект лекций // https://www.e-reading.club/bookreader.php/99003/Beketova_-_Biznes-planirovaniekonspekt_lekciii.html
4. Рогозин Д. Методический аудит полевых работ. <https://postnauka.ru/video/65232>
5. Організація роботи соціологічної служби: навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 054 “Соціологія” / уклад. Петренко-Лисак А.О. Харченко О.І. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка
http://www.soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/nmk_orss_akh_apl_1.pdf
6. Соколов Н.В., Гавра Д.П., Задорин И.В. Нужен ли хорошему социологу внешний аудит качества? Результаты эксперимента по проведению независимой экспертизы исследовательского проекта <http://www.zircon.ru/upload/iblock/728/100901.pdf>
7. Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua
8. Головне управління статистики у Запорізькій області www.zp.ukrstat.gov.ua
9. Запорізька обласна державна адміністрація <http://www.zoda.gov.ua>
10. Інститут соціології НАН України | Інститут соціології НАН <http://www.i-soc.com.ua>
11. Київський міжнародний інститут соціології <https://www.kiis.com.ua>
12. GfK Ukraine [www. https://www.gfk.com/uk-ua](https://www.gfk.com/uk-ua)
13. Социологическая группа «Рейтинг» (Rating Group Ukraine) <http://ratinggroup.ua>
14. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва <https://dif.org.ua>

15. Соціологічна агенція «Фама» <http://famalviv.com.ua>
16. Центр SOCIS <http://socis.kiev.ua>
17. Мелітопольська міська рада <https://mlt.gov.ua/>
18. Ресурсний центр Гурт <https://gurt.org.ua/blogs/keywords/%D0%93%D0%9E/>
19. Gallup International Association (GIA) <http://www.gallup-international.com>
20. Pew Research Center <https://www.pewresearch.org>
21. Положення про запобігання академічному плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького <https://drive.google.com/file/d/0Bw9OYXqr5PIWVmZwTIVpSmhwaW8/view>